

САНА ОЛОХ

ХАБЫАТ
1931 СМЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

ССКП ЧУРАПЧЫТААҔЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҔЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 16 (6933).

1990 сыл. Олунньу 6 күнэ.
ОПТУОРУНЬУК

Сыаната
3 харчы

ОРОСКУОТТАР ТОЛУЛЛАЛЛАР

ТАЛДЫ - КУРГАН.
«Джетысу» агропро-
мышленнай комбина-
ты государственнай-коо-
перативнай акционер-
най предприятиесэ ку-
булутуу таа хаһаайыс-
тыбатын бордунун суу-
тун сирэи таһаарымы-
ны улаатыннараарга тө-
мөлөһүөдэ. Кини тар-
датар акцияларын та-
риилтээр итинэн бири-
дирдээн граждандар
атыылаһаллар. «Дже-
тысу» иһирэр колхоз-
тар уонна совхозтар

урагы бөлдөмгөлөрүн
билгитин үүтүтэх сүөһү-
лэр үөрдөрүн сайынна-
рыга уонна сүөһүнү
промышленнай уотууга
уураллар. Ол бодон ка-
питалы угууну эрайар.
Хаһаайыстыбалар ити
ороскуоту хамаатын
уйуналлар, тоҕо диэ-
тэххэ, кэннини сыллар-
га ити түмүгэр госу-
дарствода үүтү уонна
эти атыылааһынны бил-
лэрдик улаатыннарды-
лар.

(ССТА).

898 №-дээх Приленскэй территорияльнай быыбардыыр
уокуруктан РСФСР народнай депутатыгар кандидаттар

**Филипп Данилович
КРОННИКОВ**

Таб. Кронников Ф. Д. 1948 с. Чуралчы оройуонун
Соловьев нэһилиэгэр холхозтаах кэргэннэр тө-
рөөбүтэ. Саха. 1983 сылтан ССКП чилинэ. Урдук
үөрэхтээх. 1974 с. Саха госуниверситетын бүтэрби-
тэ, педтехин хайа киниэһэ.

Үлэтин 1968 с. Сэбүруускай аатынан совхозка
рабочайынан саҕалаабыта. Госуниверситеты бүт-
эрбит. Уус-Майа оройуонун «Джугдурзолото»
комбинат «Юдаскай» карьерыгар үлэсэ анымыта.
1978 с. инициативалаах эдэр специалиһы сайа
тэриллэбит «Нежданинскэй» шахтага мыталлар.
Абыс сыл бу шахтага дэлби төптөрү үлэлэргэ на-
чаллыгынан, кылаабынан инженер солбуйааччы-
нан, кылаабынан инженеринэн үлэлиир.
Өнтөө «Нежданинскэй» рудник кылаабынан инже-
неринэн өрө таһаарыллар. Бу үлэлэргэ таб. Крон-
ников производственной кыамталар программалара
үүнүүтүгэр сайа техниканы уонна технологияны
олоххо илгэринтэ, кадрлары бэлэмнээһинтэ бил-
лэр кылааты киллэрсэбитэ.

XI пятилетка программаларын быһаарыыга тус
бэйэтин кылаатын иһин Кронников Ф. Д. «Бочуот
Знага» орденнэн наараадалаабыта.

1986 сылтан күн бүгүнүгэр дэри кини «Джуг-
дурзолото» хайаны байытар комбинатын дирек-
торын производствода солбуйааччынан үлэлиир. Са-
лайааччы быһыытынан Кронников Ф. Д. боростуой,
самай, доһуу сатаан иктер уонна мыһаарар ды-
бурдаах. Кини общественной-политическай бопу-
руостарга кини биллиилээх көрүүлээх.

Таб. Кронников быыбар иһиннээди программа-
тыттан сүрүннэрэ маһыктар:

— РСФСР-га федеральнай государство быһыы-
тынан тутулууга суох буолууну дьиннээхтин биэрин;

— Саха АССР-га экономической өртүнэн тутулу-
га суох буолууну биэрин;

— Саха сирин иһинтэ сырьену биэрэр респу-
бликатын керуот хаһаайыстыбата кууска сайдыыт
индустриальнай республикатыгар уларыта тутуу;

— республика бюджетин сүрүн өртүн социаль-
най-экономическай боппуростары быһаарыыга, чо-
лоһо, таа сиригэр таас тутууну илгитик ыстыыга,
таа хаһаайыстыбатын уонна хааччыйыыга туһу-
луурга;

— республика төрүт олохтоохторугар курдун
Дена илин эһэриннэри оройуоннар олохтоохторугар
оройуоннаагы коэффициенты 70-бырыһаанга дьэри
улаатыннараарга, булчуттарга, балыксыттарга, таба
интэһиһилэргэ эһин тапчыллыр керергэ. Саха сир-
ритэр бастайааннайдык олорооччуларга денемдэ
аарыыга бири сыл үлэлээбит стажтарын балтараа
сылга тэҥнээһин олохтуурга;

— уудалаан турар эйгэни харыстааһынны ведом-
стволар интэриһэтиригэр үрдүктүн тутарга.

**Леонид Борисович
НИКИТЧЕНКО**

Никитченко Л. Б. 1950 сыллаахха от ийин 12
күнүгэр Полтавскэй уобалас Кобеллх оройуонугар
Озера салинныада рабочай кэргэнтэ төрөөбүтэ.
Украинск. 1972 сылтан ССКП чилинэ. Анал ор-
то техническэй үөрэхтээх. 1972 сыллаахха Львов-
таагы олох-дьаһах коммунальнай техникуму бүтэрэн
газовай хаһаайыстыба техниктин идэтин ылыта.

Үлэтин Полтавскэй уобалас Кременчук куораты-
гар газ сулууслатыгар маастарынан саҕалаабыта.

1976 сыллаахха Саха сиригэр «Якутзолото» хол-
боһук «Индигирзолото» комбинатын «Сарылаах»
рудниктар промышленнай котельнай слесарынан үлэ-
лээбитэ. 1978—1981 сс. Забайкальскэй байыаннай
уокурукка ротта командирин полкчаска солбуйаач-
чынан сулууслалаабыта.

1981 с. Оймякөөн оройуонугар «Сарылаах» руд-
никтар урунку үлэтигэр иһирэр. Билэтин маһа си-
тиниллээхтин үлэтин сылдыар. Рудник, бөһүөлөк
уонна оройуон общественнай олоһор активнайдык
кыттар. 1981—1984 сс. Сарылаах комплекскай
профкомун чилинэ. 1984 сылтан рудник партийнай
тэрилтэтин секретара. Бөһүөлөк Советин депутаты-
нан талыллыбыта. 1987 сыллаахха оройуоннаагы
Совет народнай депутата. ССКП Оймякөөнөөсү
райкомун чилинэ.

«Индигир сулустара» обороннай-спортивной ла-
дыр начальныгынан үлэлииргэр ладыр баатын
тупсарыыга уонна ыччаты байыаннай-патриотичес-
кай итинтэ үгүс күүһүн, сыратын биэрбитэ.

Быыбардааччылар наахтарын толорууга эһи-
тинтээхтин, дьаныардаахтын ылсан үлэлиир, кини
приватизацияна уонна идэбилэ бөһүөлөккэ итин-
нэ рудникка тахсар проблемалары быһаарыыга ула-
хан көмөлөөх. Нэһилиннээх табыгастаах бириэмэ-
дэ Кини телевидение бастаан программатын үлэ-
тигэ, Кини телевидение иккис программатын ки-
лэринтэ, оборудованиены булууга-тадыыны уонна
оболорго туһуламмыт араас боппуростарга депутат
активнай кыттыыта уонна ороһууга көстөр.

Никитченко Л. Б. быыбар иһиннээди программа-
тын сүрүн боппуростарга маһыктар:

— республикада предпринимательска, таа сиригэр
дараны олохтоох национальностар үлэсэ саҕа иһи-
риилэригэр бары наабакалары төмөлүүнү ситиһин;

— 1990—1991 сс. Ас-уол программатын быһа-
рыыга быһаччы кыттар таа хаһаайыстыбатын бары
рабочайдарыгар, сулууслалаахтарыгар хамнаһы үр-
дэтин;

— таа сирин үлэһиттэригэр, иһилэр дьэ көргөт-
тэригэр аһаан Черный муора, Байкал куол би-
рэктеригэр эбэтэр дойду атын иэрэ көстүүдээх сир-
игэр өмтөнөр санаторийы туттарыт;

— 1995 сылга дьэри Саха сирин саамай тыһын-
на оройуоннарыттан саҕалаан онно үлэлиир үлэһиттэ-
ри уонна иһилэр оболорун түүлээхтэн титиллэбит
ичигэс таһастарынан хааччыйыт.

**Афанасий Николаевич
ОСИПОВ**

Таб. Осипов А. Н. 1928 с. Горнай оройуонун II
Эрчис нэһилиэгэр бааһынай кэргэннэр төрөөбүтэ.
Саха. 1982 с. ССКП чилинэ. Урдук үөрэхтээх, ида-
тиннай дьуһунуур художник.

1945 с. Якутскайдаагы кооперативнай техникуму
үөрэнэн бүтэрбитэ уонна Москвадаагы орто худо-
жественнай оскуолага үөрэххэ ыстыллыбыта.

1955 с. В. И. Суриков аатынан Москвадаагы
государственной художественной институту сити-
һиллээхтин үөрэнэн бүтэрбитэ. 1955—1957 сс. —
Якутскайдаагы художественной училищэ препода-
ватела.

1956 сылтан ССРС Художниктарын союһун чи-
линэ. Осипов А. Н. — биллиилээх советскай худо-
жик, тематическай хартыына, мэтириэт, пейзаж бо-
дөг маастара. Араас сылларга оһоһуллубут иһин
маһык бастык айыһыһылар: «Кырдыас Вүлүү»,
«Өбүгэлэрбит сирдэрэ», «Колхоз бырабылыанньа-
та», «Сылгыһыттар», «Ыһыах», саха суруйааччы-
лары уонна бурят художниктарын мэтириэттэр»
республикадаагы, Бүтүн Союстаагы, аан дойдутаа-
гы быысталааларга туруоруллан көрөөччүлэр үрдүк
сыаннабылларын ылыытара.

Осипов А. Н. аһар быыстапкалара 1978—1989
сс. Москвада, Ленинградка, Якутскайга, Сухумига,
Читага, Норюонгига, Красноярскайга, Саха сирин
үгүс оройуоннарыгар, ону тэнэ Чехословакияда,
Монголияда туруоруллубуттара.

Таб. Осипов Улахан общественнай үлэни мытар.
1979 сылтан кини Саха сирин Художниктарын сою-
һун бырабылыанньатын председатела. 1988 сылтан
— РСФСР Художниктарын союһун бырабылыан-
ньатын секретара, «Советскай Дальний Восток» зо-
натаагы быыстапка комитетын председатела. 1977
с. — ССРС Художниктарын союһун бырабылыанньа-
тын чилинэ. Икки тогул Саха АССР Верховнай
Советин депутатынан талылла сылдыбыта. Кини
— ССРС XI ыһырымлаах Верховнай Советин депу-
тата, ССКП Саха уобаластаагы комитетын чилинэ.

Таб. Осипов Ула Кыһыл Знамята орденнэн, ме-
далларынан наараадалаабыта. 1973 с. ССРС Ху-
дожестволарын Академиятын чилинэ-корреспонден-
тынан. 1988 с. дьыһаах чилинэтин талыллыбыта.
Киниэхэ ССРС народнай художниктин, РСФСР на-
роднай художниктин, Саха АССР искусстволарын
үтүөлээх деятелин бочуоттаах ааттара иһэрилли-
биттэрэ. Кини — Репин аатынан РСФСР Государст-
веннай, Саха сирин комсомоһун бириэмийэлэрин
лауреаттара.

Осипов А. Н. бэйэтин быыбар иһиннээди про-
граммалар олох бүтүгүнү тирээн турар проблема-
ларын быһаарыыны көрөр. Норуот үөрэхтээһинин
уонна культураны ордуу көрбөтөн сайыннарыыга са-
ха тыһын государственнай тыһынан биллини, оскуо-
лага уонна дьэ көргөтүтү итинни күүһүрдүү.
О. Д. А.

898 №-дээх Приленскэй территорияльнай быыбардыыр уокуруктан РСФСР народнай депутатыгар кандидаттар

Людмила Власьевна ПЕТРОВА

Таб. Петрова Л. В. 1958 с. Мэҥэ-Хаҥалас оройуонун Павловскай бөһүөлүгэр көрдөөтүтэ. Саха, ССКП чилиэнэ, үрдүк үөрэхтээх, 1980 с. Краснопресненскай өртөөх металлургия институттарын бүтэрэн хайа инженерин илэтин ылыыта.

Байыттын үлэтин 1980 с. Тула-тааҕы өртөөх металлургия институтун институтун инженерин садалаабыта. 1983—1987 сс. Бригадниктаагы көмүһү ылыныр устаналык мастарынан үлэ-лэбита. 1987 с. билингистэ джери — «Джугджуролото» комбинат «Драйнайт» карьерын старший байытааччы-инженер.

Бу кэм устатыгар производственнай наадаттан, ити сүрүн үлэтин таһынан, кылаабынай инженер, техника каттан куттал суох буолууга уонна карьер начальнигына солбуйааччынан үлэтин сылды-быта.

Таб. Петрова байыттын үрдүн билилээх байытааччы-инженер, драгера байытынан үчүгөйдик билэр, итин технологиятын байылаабыт специалист байытынан көрдөрдө.

Итин общественнай олоххо активнайдык кыттар. «Драйнайт» ка-

рьер сыахтаагы партийнай тэрилтэтин бюротун секретара, народнай депутаттар Уус-Майа оройуонунангы Советтарын депутата, «Джугджуролото» комбинат парткомун чилиэнэ, ССКП Уус-Майа-

таагы райкомун чилиэнэгар кандидат. Тустаах уонна общественнай үлэтин сатаан дьуореллир, үлэлир коллективтар уонна оройуонна авторитетинан туһанар. Табаарыс уонна доҕор байытынан эрэллээх, итэҕэстэргэ эйэлэ-һимтэргэ суох, байыттын көрүүтүн сатаан туруулаһар.

Таб. Петрова быыбар итиннээ-ри программатыгар маанык сүрүн тууннары киллэрдэ:

— бары бөлүөрүстэри бы-һаарыга, бастатан туран, быы-бардааччылар санааларынан, ки-һилэр көрдөбүллэринэн салайта-рырга, тус бэйэ интэриэһин өрө туһаанса;

— Советтар бары органнары-гар дыккээх былааным бээрэргэ, бюджет алыраттан үөскэти, көрүлгүр үбү туһаныланы кытаа-нахтын бэрээдэктээһин үө, д. а.;

— предпринималар толору са-мостоятельностарын уонна обра-боткалыыр салалалары сайына-рык көнүө региональной хаһаа-йыстыбанын ахсаанга киирэн;

— экология бөлүөрүстэри ве-домственнай интэриэстэн үрдү-түн тутулуохтаахтар уонна олох-тоох усулуобуйаны кытта дьу-ралланыһаахтар.

Партийнай олох: идеологической үлэ

ЧОПЧУ СЫАЛЛААХ БУОЛУОХХА

«Саха олох» хайыат байылыгы дьахталары май-найы күөмөрдөрдүтүн биригдэстэригэр ССКП рай-комун идеологическай үлэ-бэ отделын сэбиэдиссэйэ Е. Сидорова дьон олоһор сиринэн үлэ туһунан су-рута баччааттамыта. Сорох наһаа элбэктэргэ кэрэксэнэр холобурдар бааллар эбит. Ити үчүгэй. Ол эрэри олох тоҕо тэтиллэ, кө-бүлээһини ылан испэттэ-рий? Бу үгүстэри долгу-тар бөлүөрүс.

Сонун садалааһыннары көрөр курдуктук эрэри, онко атыттары көбү-үүр, батыһыннарар энтузиаста-ры таба сүүмэрдээн бу-лууга күһүтэ үлэ суох байылаах дин саныы-бын. Ханныгы да итин опыт көдүүнэ, күүбэ ки-ни батыһааччылаах буо-луутугар эбэт. Манык үчүгэй баар эрэ дин эи-лит туһата ыра.

Өссө 1960-с сыллар са-далааныларгар энтузи-аст салайааччы В. С. Лыт-кин Бахсыга колхоз ууа-астагы сабыдасеһиан, кэли председателинан үлэтин олоһон, нэһилиэ-нэ уус-уран самодель-носка көхтөөбүн билэр бо-лан, ону политическай ин-тэр үлэ, производствонь өрө көтөүтүгэ туһаайан элбэх үлэни ытыпта. Ону партийнай тэрилтэ нилэ хабаан ылан, «Бахсы-лар фестиваллар» куота-лаһы тэриллэбэт. Онко элэрдипи-эмнэһин, турар-дын турбаттынан бары көхтөөхтүн кыттыбытара.

Оччолорго Толоон тус-па биригдэ ээ. Кыһы-ны аян-бүдүн тымыныга изигэһик буолан, улахан грипп турбута. Ону ол Дибэнка, илм турар кыа-таах барыта кулуупка мустара. Тимир ууһа Дьө-сүөсэ Варашков үлэтин көһинтөн үксүгэр түүн-нэри үлэлээн, бүтүн ан-самбль ооньууругар сөл буолар хомуһу биһр хар-чыта суох оһорон биэр-битэ. Вэйтэ да куһаана суохтун ооньуура. Пье-сада, драмада ооньуула-рыгар сорох суруу бил-бэт кырдыаһтар дьону-һа захтарин оруолларын тылын үөрэтэллэрэ, Сүө-сүһүт М. Т. Варашкова хоһоонун тылын кулуупка үөрэттэри баран Дьэ-тигэр баран иһэн түүнүгү хараҥада доргутуу ааар буолара. Уус-уран са-модельность активистара А. Т. Аммосова, У. Е. Каргузова, С. С. Попов, К. Ф. Варашков курдуктар мэлдьитин көбүлөөччү уонна батыһыннарааччы этилэр. Атын да биригдэ-дэлэргэ итиник дьон бааллара.

Мин оччолорго сыахтаа-гы партийнай тэрилтэ секретара этим. Билигин

олорон санаатахха, ити дьаһалларга олохтоох усу-луобуйаны, биригдэһин, дьон тардыһытын сөлкө да туһаныллыбыт эбит. Ол түмүгэр колхоз прона-водствотын өрө көтөүтүгэ, дьону өй-санаа өртүнэн итингэ, общественнай ту-һаанса үлэ, тардыһа, бэрээдиги бөөрөгөтүүгэ улахан хамсааһын таһа-рыллыбыта. Нэһилиэһинэ барыга-бары көхтөөхтүк, түмүкүлээхтин кытар буолбута. Үгүс үбэ суох, нэһилиэһинэ быһаччы кы-тыгытын Чыаппара — То-лоон урдүн күүрүүлээх электрелиннэ. Чыаппа-ра кулууба, Кураанах Эбэ-бэ баар пааматыннык тутуллубуттара.

Ити көмүгэр оройуон-га өйөмөтөҕө. Хата, малдык мэҥэ-хаҥаластар нилэ хабаан ыланнар туп-сарбытара хэс да сыл буолан баран, колхозка парком секретарынан үлэтин олоһоһуна, бэйэ-битигэр дьон олоһор си-ринэн үлэни тэрийдигэ бастын опыт эрийбитэ.

Ааспыт сыллаахтан партийнай тэрилтэлэргэ политическай салайы-нымаларын туһунан исп-сэтин барар. Дьынгинан, ити урут да партийнай үлэ сүрүн хайысхатынан бо-лара. Ол билигин тоҕо үбүтүлэтан туруорулу-на? Мин ону иһтэр үлэ-улахан көтүтүлэр бэл-ларынан, ону туоратымга бөлбөмтөнү күүһүрүр наада буолбутунан быһа-рыллар курдук, саныы-бын. Нэһилиэһинэ орто-тутар политическай үлэ биһр сүрүн төһүүтүнэн дьон олоһор сиринэн үлэ буолар. Ол сыл ахсын биһр халыбынан мытыл-лымта, чопчу туһаайыта суога дьону салгытар, өй-иһтар, үлэни көдүүнэ суох оһорор. Сыл ахсын үлэни ытыга дьон бо-лар, бөлбөмтө үлэ кө-дүүһүгэр буолбакка, тө-һө дьаһал ымытыллыбыт ахсааннагар ордук күөс-кэ урууллар. Активистар чопчу туох иһин үлэһил-лэрин үчүгөйдик билбэт-тэр. Оттон чопчу дьула-һар сылаа суох буолла-хына, үлэ-хамнас да он-нук быстах-остох, биһр кытаанах сүһүө суох буолар. Ол — улахан туор-мас.

Дьону коммунистичес-кай сиргэ-майтыга иһти-гэ общество билигин кэр-дигэ көмүгэр үөсүүр баалаһынналары толору сирдээхтик уонна көһин-лээхтик туһанын, элбэх сорукартан биһр кылаа-бынай чорботон млан, кылгас да биригдэ үлэ-лээһин дьон олоһор си-ринэн үлэни өрө көтөүтүгэ көмөлөһүүн сөл ээ.

С. ЧИЧИГИНАРОВ.

ЗОНАҔА ИККИС

Саша Макаров каяну-дун көмүгэр издиэлэ уста-та. Петропавловскайдаа-гы-Камчатскай куорак-ка Далаһай Восток. Си-бирь зоналарын көһинэн таптааччыларын конкур-сарыгар кыттан кэлтэ. Сы-лан орто оһуолатын ах-сые кылааһын үөрэнэччи-тэ бу быраабы Чурапчыга буолбут зонатаагы кино-конкурс лауреата буолу-туан ылдыта.

Саша Камчаткага «Ю-рэ ото» уонна «Туос-чан» куруһуок оһолорун тустарынан «Мастерпа-

лар» дьин кинолентала-рын көрдөрдө. Киноурса-барыта 20-чэ киһэ көр-дөрүлүбүт. Уопсай тү-мүнэ Приморье улахан дьонун киностудиялара бастаы миэстэни ылдыт. Вилиги Сашабыт «Юрэ-ото» дьин киноһунан ик-кис миэстэни, үсүүү кам-чаткалар ылдыттар. Ону таһынан Саша куорат ис-торическай миэстэлэригэр сылдьан, үгүһү билэн-кө-рөн кэлбит.

Е. МАКАРОВ, куруһуок салайааччыта.

Александр Васильевич СЕРГЕЕВ

Сергеев А. В. 1950 сыллаахха бос ыйын 11 күнүгэр Новосибир-скай уобалас Уус-Таркский оройуонун Победы салгыһыгар ра-бочей көргөһүгэр төрөөбүтэ. Ому-ругунан илүүнэ. Анал орто үөрөх-тээх.

1970 с. Гражданскай авиация Ригатаагы авиационнай-технис-скай училищетын бүтэрибэ. Идети-нан радиотехник.

1972 с. Уус-Няра аэропордугар үлэлир. Үлэлир сылларыгар идэтин байылаабыт, инициатива-лаах, производство научнай төрү-кэ олоһуран тэриллэһин иһинэе экономика приһитэрин үчүгэйдик билэр специалист байытынан байыттын көрдөрдө. ЭРТОС базатын профсоюзнай тэрийдэһитинан, авиапредпринимат холбоһустаах профсоюзнай комитетин чилиэн-ин хэс да тэһүлээн таһыллыбы-та.

1980 с. авиапредпринимат проф-союзнай комитетин председате-лэн солбуйааччынан быыбардамы-га. Предпринимат үлэһитэрин наа-дыһыларгар бөлбөмтөлөөхтүк сыһыһыннар, канык баһарар дьылаһы кырдыктаахтын, би-

ринианктээн быһаарар. Ити түмү-гэр коллективка улахан авторите-тынан туһанар. Элбэхтин баһар, билэргэ-көрөргө дьулуһар. Дойдуга

буолар событиеларга байэте туспа сыһыһынаах, көһүсүүлэргэ бай-этин сыһааларын толору уонна итэ-дэһинлээхтик көмүскэһэр кыах-таах.

Быыбар иһиннээби програм-матыгар маанык сүрүн бөлүөрүстэ-ри киллэрдэ:

— РСФСР региональной хаһаа-йыстыбанын ахсаанга киирэнтин ойөөһүн;

— СССР Конституциятын 6-с иһтэһиһитыгар норуот референ-думун ытыты;

— Вас билин Сокуонугар олоһу-ран «Сирэ — бааһынаһарга, завод-тар — рабочаһларга» дьин дозу-гу дьыһыһахтик олоххо киллэрин;

— өҕө уонна оһуола учрежде-һиеларын, быраабы араһааччы-лыыр иһиннэ культура органа-рын сайыһнарыга үбү улаатын-нары;

— РСФСР-га олоһор норуоттар тыһларынан өҕө аналлаах таһаа-рымалары баччааттаһын лаппа эл-бэтин;

— байэ регионун сүрүн пробле-маларын быһаарар депутаттар араас национальностоох бөлөхтө-рүн тэриһин.

на интэриэстэрин көмүскэһи-гэр аһыар.

ССКП обкомун бюротун чили-энэ, Саха АССР Верховнай Со-ветин депутата.

Таб. Сергеев быыбар иһиннээби программатын сүрүн бөлүөрүстэ-рара:

— хотугу оройуоннар социаль-най-экономическай уонна культу-рай сайдыһларын Бүтүн Союзтаа-гы иһиннэ Россиятаагы фондуи тэриһири туруоруу;

— үлэ коллективтара экономи-ческай өртүнэн байлара туспа сай-дыһларын хааччылыта профсоюз-най тэриһтэлэр активистэстэрин уонна оруолларын үлэстэри сий-һин;

— социальнай хайысхалаах объекттар тутууларыгар материаль-най ресурсары уонна капитал-най угуулары улаатыһнары, олох-тоох санаторнай-курортнай базаны тэриһиннэ ылыһыллыбыт програм-маны олоххо киллэрин;

— тьма сирин нэһилиэһиннэтин социальнай олоһун дьаһарын наады-һыларын толоруу, бастатан туран, Лена иһин эһириннэри оройуонна-рыга газ оттуһа киллэрин;

— ыччат эһитиннэһин үрдэтин, үлэлир, үөрэнэр, сыһыһанар усу-луобуйаларын саамай табыгастаа-һынын тэриһин, рабочаһ киддары бэлэһиннэтин систематыгар уһулу-чу бөлбөмтөнү бээрэ;

— сыһаага реформа-кытыллы-тыгар нэһилиэһиннэтин социальнай өртүнэн көмүскэһин дьаһалларын систематын көрүү.

Спиридон Спиридонович СОСИН

Таб. Сосин С. С. 1935 с. Якут-скай куоракка сулууспалаах көргө-һүгэр төрөөбүтэ. Саха, ССКП чи-лиэнэ, үрдүн үөрэхтээх, 1964 с. Саха государственнай универси-тетин бүтэрэн хайа инженерин иди-тин ылдыта. 1977 с. ССКП КК иһиннээби Урдуну партийнай ос-куоланы бүтэрибэ.

Үлэтин 1956 с. Мэҥэ-Хаҥалас оройуонун Байкалов аатынан кол-хозугар слесарынан садалаабыта. 1961 с. — Ойомоһон оройуонун Ой-чун уонна Маршалскай биригдэ-һиэрин рабочаһа, мастара. Госу-дарственнай университеты бүтэрэ-т Сосин С. С. «Якутпромстройма-териалы» холбоһук инженеринан, старший инженеринан үлэлир.

Идэтин байылаабыт, тэрийдэр дьуорданах эрэ специалист 1966 с. «Якутпромстройматериалы» хол-боһук директорун солбуйааччынан өрө таһаарыллар. 1968 с. киһи «Якутмежколхозстрой» холбоһук бырайыаһыгар конструкторын пред-седателин солбуйааччынан, кылаа-быһыт специалисттынан анаһар.

Активнай тэрийдэччи, инициати-втаах үлэһит 1970 с. партийнай үлэ-бэ таһаарыллар бастаан ССКП Якутскайдаагы горкомун ин-структорынан, тутууга отделын сэ-биэдиссэһинан, 1974 с. — ССКП обкомун тутууга отделын сэбиэди-сэһин солбуйааччынан.

Таб. Сосин 1975 с. ССКП КК иһиннээби Урдуну партийнай оскуо-ланы бүтэрэ, ССКП обкомун тэ-рийдэр-партийнай үлэбэ отделын инструкторынан бигэргэтиллэр. 1978 с. киһи народнай депутаттар

Олуһахы оройуоннарын советта-рын исполкомун председателинан, 1980 с. ССКП Томтоогу райко-мун бастаы секретарынан. 1983 с. ССКП Якутскайдаагы горкомун бастаы секретарынан таһыллар.

1988 с. атырдэкс ыйтан — Профсоюзнай советтар Саха уобаластаагы советтарын предсе-дэла. Киһи опытын, билигин бү-түннүү профсоюзнай үлэни улары-та тутууга, профсоюзтар латори-теттарын, сабыдыалларын үрдэ-һиһэ, үлэһиттэр бырааһтарын уон-

Чаданый маллар 162 дини тутушлар. О
интер-Муратъ салмагытатар 13 дини тутушлар
166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-1055-1056-1057-1058-1059-1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066-1067-1068-1069-1070-1071-1072-1073-1074-1075-1076-1077-1078-1079-1080-1081-1082-1083-1084-1085-1086-1087-1088-1089-1090-1091-1092-1093-1094-1095-1096-1097-1098-1099-1100-1101-1102-1103-1104-1105-1106-1107-1108-1109-1110-1111-1112-1113-1114-1115-1116-1117-1118-1119-1120-1121-1122-1123-1124-1125-1126-1127-1128-1129-1130-1131-1132-1133-1134-1135-1136-1137-1138-1139-1140-1141-114

Чурапчинская районная типография Госкомиздата ЯАССР, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26